

# PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

## Centro educativo

| Código   | Centro               | Concello | Ano académico |
|----------|----------------------|----------|---------------|
| 27007958 | CPI Luís Díaz Moreno | Baralla  | 2023/2024     |

## Área/materia/ámbito

| Ensinanza                        | Nome da área/materia/ámbito | Curso  | Sesións semanais | Sesións anuais |
|----------------------------------|-----------------------------|--------|------------------|----------------|
| Educación secundaria obligatoria | Música                      | 3º ESO | 2                | 70             |

## Réxime

Réxime xeral-ordinario

| <b>Contido</b>  | <b>Páxina</b> |
|---|---------------|
| 1. Introdución  | 3             |
| 2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias                                  | 4             |
| 3.1. Relación de unidades didácticas  | 5             |
| 3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas   | 6             |
| 4.1. Concrecións metodolóxicas  | 24            |
| 4.2. Materiais e recursos didácticos  | 25            |
| 5.1. Procedemento para a avaliación inicial   | 25            |
| 5.2. Criterios de cualificación e recuperación  | 26            |
| 5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes                     | 27            |
| 6. Medidas de atención á diversidade  | 28            |
| 7.1. Concreción dos elementos transversais  | 28            |
| 7.2. Actividades complementarias  | 29            |
| 8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro | 30            |
| 8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora                                    | 30            |
| 9. Outros apartados   | 31            |

## 1. Introdución

A cultura e as expresións artísticas enténdense e serven como reflexo das sociedades pasadas e presentes. A música, como ben cultural, como linguaxe universal e medio de comunicación non verbal, constitúe un elemento de gran valor na vida das persoas. A súa repercusión supera a propia individualidade artística cara a outros campos do coñecemento, pois xa desde a antigüidade se establecen vínculos con outras manifestacións escénicas, como a danza ou o teatro. Na actualidade, estamos en contacto permanente con ela. Ademais, favorece o desenvolvemento integral do ser humano, intervén na súa formación emocional e intelectual, a través do coñecemento do feito musical como manifestación cultural e histórica, e contribúe ao afianzamento dunha postura aberta, reflexiva e crítica no alumnado.

O desenvolvemento tecnolóxico modifícou considerablemente os referentes musicais da sociedade grazas á posibilidade dunha escoita simultánea de toda a producción musical mundial a través dos discos, da radio, da televisión, dos xogos electrónicos, do cinema, da publicidade, de Internet etc. Ese mesmo desenvolvemento tecnolóxico abriu, pola súa vez, novas canles para a interpretación e a creación musical, tanto de músicos profesionais coma de calquera persoa interesada en facer música.

A música contribúe activamente no desenvolvemento cognitivo, emocional e psicomotor do alumnado. Na súa vertente cognitiva, a atención, a percepción, a memoria, a análise, os elementos propios da linguaxe musical e a contextualización das producións musicais, xuntamente co traballo da parte más física relacionada coa práctica vocal e instrumental, o desenvolvemento psicomotriz fino, a mellora da lateralidade, da respiración e da posición corporal son parte inherente do proceso de desenvolvemento da sensibilidade emocional, da empatía, do respecto cara á diversidade cultural, que se traballa a través da escoita activa, da creación e da interpretación musical.

Ademais, a materia de Música contribúe ao desenvolvemento de valores como o esforzo, a constancia, a perseveranza, a disciplina, a toma de decisións, a autonomía, o compromiso, a asunción de responsabilidades e o espírito emprendedor, innovador e crítico, que contribúen ao desenvolvemento integral da persoa.

A práctica musical mellora a memoria, a concentración, a atención, a psicomotricidade, a xestión das emocións, o fortalecemento da autoestima, as habilidades para enfrentarse a un público ou a capacidade para traballar en grupo. A música potencia o desenvolvemento de capacidades como a comunicación oral e escrita, o pensamento matemático ou o coñecemento tecnolóxico e científico, que axudan á adquisición das competencias e, ademais, contribúe a un ensino integral e axuda na maduración do alumnado.

A materia de Música na educación secundaria obrigatoria fundaméntase e constrúese desde a área de Música e Danza na educación primaria. Agora desenvolveranse as capacidades e as competencias adquiridas nos cursos anteriores e afianzaranse os contidos aprendidos previamente polo alumnado.

Na educación secundaria obrigatoria, coa materia de Música preténdense atinxir os seguintes obxectivos: o primeiro, desenvolver a identidade e a recepción cultural; o segundo e o terceiro contribuír á autoexpresión a través da creación e da interpretación; o cuarto céntrase na producción artística e un quinto obxectivo focalízase especificamente no patrimonio musical e dancístico da Comunidade Autónoma de Galicia. O logro destes cinco obxectivos debe realizarse a partir dunha aprendizaxe baseada na práctica que lle permita ao alumnado experimentar a música e mais a danza.

Os criterios de avaliación da materia formúlanse como ferramentas para medir o nivel de adquisición das competencias atendendo aos seus compoñentes cognitivo, procedemental e actitudinal.

Pola súa parte, os contidos articúlanse en tres bloques e integran os coñecementos, destrezas e actitudes necesarios para a consecución dos obxectivos da materia.

Baixo a epígrafe «Escoita e percepción» englobanxe aqueles criterios de avaliación e aqueles contidos que se consideraron indispensables para desenvolver o concepto de identidade cultural, a través da exposición a diferentes propostas audiovisuais que permitan o achegamento do patrimonio musical e dancístico como fonte de inspiración e coñecemento das posibilidades da arte e como medio de expresión de sentimientos e emocións.

O bloque de «Interpretación, improvisación e creación escénica» pretende a aprendizaxe de conceptos clave da linguaxe musical desde o entendemento da aula como un espazo dinámico no que o alumnado se sinta cómodo expresando as súas ideas, tanto a través da utilización meditada do seu corpo e dos instrumentos musicais, coma do uso libre de distintas linguaxes. O traballo baseado en proxectos grupais posibilitará descubrir a importancia de actitudes tales como a tolerancia e o respecto, a responsabilidade e o compromiso, así como a valoración da perseveranza necesaria para o dominio técnico de calquera instrumento. Este bloque de criterios de avaliación e contidos.

favorece no alumnado a posibilidade de sentir e de aprender a música a través da experiencia de ser músico.

Por último, baixo a denominación de «Contextos e culturas», preténdese unha aproximación aos diferentes xéneros e estilos musicais más representativos do patrimonio musical. Con isto proponse un achegamento de maneira global e ordenada ás diferentes manifestacións musicais producidas ao longo da historia, tanto por mulleres coma por homes,

e que ofreza unha visión da importancia da arte como medio de expresión.

O desenvolvemento competencial da materia focaliza a adquisición dos contidos partindo dunha aprendizaxe baseada na práctica e no desenvolvemento de habilidades que lle permitan ao alumnado vivir a experiencia da música e da danza a través da interpretación, da creación e desde a escucha activa de diferentes propostas artísticas. En virtude de mellorar as capacidades do alumnado, deseñaranse diferentes situaciones de aprendizaxe que conteñan os contidos e que, desde unha visión global, permitan a aplicación dos coñecementos adquiridos previamente. A conexión con outras materias é, a priori, más directa coa de Educación Plástica, Visual e Audiovisual, por compartir ambas as competencias de índole artística. Con todo, é posible establecer vinculacións co resto das materias do currículo, como por exemplo a relación matemática que subxace nas relacións rítmicas e estruturais, as calidades físicas do son, a relación entre a lingua e a música, a simbiose do texto e o idioma coas melodías ou a necesidade de coñecer a historia para entender o porqué das diferentes expresións musicais e dancísticas.

## **2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias**

| <b>Obxectivos</b>   | <b>CCL</b> | <b>CP</b> | <b>STEM</b> | <b>CD</b> | <b>CPSAA</b> | <b>CC</b> | <b>CE</b> | <b>CCEC</b> |
|---|------------|-----------|-------------|-----------|--------------|-----------|-----------|-------------|
| OBX1 - Analizar obras de diferentes épocas e culturas identificando as súas principais características estilísticas e establecendo relacións co seu contexto, para valorar o patrimonio musical e dancístico como fonte de gozo e de enriquecemento persoal.                      | 2-3        | 3         |             | 1-2       | 3            | 1         |           | 1-2         |
| OBX2 - Explorar as posibilidades expresivas de diferentes técnicas musicais e dancísticas, a través de actividades de improvisación, para incorporalas ao repertorio persoal de recursos e desenvolver un criterio de selección das técnicas más adecuadas á intención expresiva. | 1          |           |             | 2         | 1-3          | 1         | 3         | 3           |
| OBX3 - Interpretar pezas musicais e dancísticas xestionando adecuadamente as emocións e empregando diversas estratexias e técnicas vocais, corporais ou instrumentais, para ampliar as posibilidades de expresión persoal.  | 1          |           |             | 2         | 1-3          | 1         | 1         | 3           |
| OBX4 - Crear propostas artístico-musicais, de xeito individual ou grupal, empregando a voz, o corpo, instrumentos musicais e ferramentas tecnolóxicas para potenciar a creatividade e identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.      | 1          |           | 3           | 2         | 3            | 1         | 1-3       | 3-4         |
| OBX5 - Coñecer, valorar e respectar o patrimonio artístico e musical de Galicia e da contorna, a través das achegas relevantes na cultura e na sociedade galegas, para apreciar a importancia do noso acervo dentro dos procesos de globalización.                                | 1-2        | 2-3       |             | 1         | 1-3          | 1         | 3         | 1-2-3       |

### **Descripción:**

### 3.1. Relación de unidades didácticas

| <b>UD</b> | <b>Título</b>            | <b>Descripción</b>  | <b>% Peso materia</b> | <b>Nº sesión</b> | <b>1º trim.</b> | <b>2º trim.</b> | <b>3º trim.</b> |
|-----------|--------------------------|---|-----------------------|------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| 1         | Antigüedad e Idade Media | Estudo da música occidental desde o período homérico ata finais do século XIV, tomando en consideración os principais fitos constitutivos (estrutural, estilística e funcionalmente) do feito musical neste lapso de tempo.   | 15                    | 10               | X               |                 |                 |
| 2         | Renacemento              | O Renacemento é un movemento cultura nacido en Italia no século XV. Rapidamente alcanzou case toda Europa durante os séculos XV e XVI. Estaba baseado en recuperar os valores grecolatinos. Dentro da arte renacentista, a música sufriu importantes cambios nas súas características.  | 15                    | 10               | X               |                 |                 |
| 3         | Barroco                  | Durante o barroco apareceron algunas das más importantes formas musicais da historia musical como son a sonata, o concerto ou a xa mencionada ópera, ademais de dar lugar a músicos barrocos considerados moitos deles como os más destacados da historia da música clásica, como veremos más adiante.<br><br>Doutra banda, cabe destacar que o barroco non só tivo influencia no ámbito musical, senón no resto de campos artísticos como a literatura, a pintura, a arquitectura, a escultura, o teatro, etc  | 20                    | 13               |                 | X               |                 |
| 4         | Clasicismo               | O século XVIII foi un século de soterradas transformacións sociais. Baixo o controlado inmobiliario imposto polos réximes absolutistas europeos -baseados nunha desigual repartición de obligacións e privilexios entre a nobreza, o clero e o terceiro estado- a sociedade experimentou o irresistible ascenso dunhas clases medias urbanas portadoras de novos valores e ideas baseados na razón, o mérito e a xustiza.<br><br>A burguesía non foi só o principal motor do movemento ilustrado, os avances científicos ou a secularización da sociedade durante o século das luces, senón que desenvolveu novos códigos culturais que exerceron unha decisiva influencia na evolución dos estilos musicais e que a historiografía musical englobou dentro do concepto Clasicismo. Nesta unidade repasaremos a consolidación do estilo Clásico en relación con tres ámbitos socio-musicais: A música de cámara, as | 20                    | 12               |                 | X               |                 |

| <b>UD</b> | <b>Título</b>  | <b>Descripción</b>   | <b>% Peso materia</b> | <b>Nº sesiones</b> | <b>1º trim.</b> | <b>2º trim.</b> | <b>3º trim.</b> |
|-----------|----------------|--|-----------------------|--------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| 4         | Clasicismo     | sociedades filarmónicas, e a ópera popular.  | 20                    | 12                 |                 | X               |                 |
| 5         | Romanticismo   | A medida que a humanidade avanza na historia, os seus acontecementos bríndannos revelacións, puntos de reflexión, aprendizaxes que adquirimos ao interpretar o que nos sucedeu como sociedade e como individuos. A arte é un produto que reflicte os sentimientos e pensamentos de cada época e é por iso que podemos aprender moito da historia ao analizar os seus puntos de importancia e expresión. Nesta unidade, aprenderemos achega do romanticismo musical e as súas características.  | 20                    | 13                 |                 | X               |                 |
| 6         | Século XX      | A música, cuxos recursos tradicionais foran explotados ata a saciedade polos autores románticos, busca abrirse novos camiños e romper co pasado. Gran cantidad de estilos vanguardistas musicais iranse xustapoñendo no transcurso do século en busca da novidade e a experimentación, a través dun cambio estético que dará lugar ás composicións más variadas.<br>A aparición de novos xéneros como o jazz ou o rock e os seus derivados arrebatará á música culta o protagonismo, case exclusivo, do que gozara durante séculos. Aos poucos irase convertendo nunha música de minorías, allea ao éxito e aos intereses comerciais. Na segunda metade de século, a chegada da tecnoloxía alterará a forma de compoñer e interpretar a música. Por primeira vez na historia os medios electrónicos e informáticos terán unha función importante dentro do fenómeno musical. | 5                     | 7                  |                 | X               |                 |
| 7         | Outras músicas | Música de España, Galicia e outras culturas.   | 5                     | 5                  |                 |                 | X               |

### 3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

| <b>UD</b> | <b>Título da UD</b>      | <b>Duración</b> |
|-----------|--------------------------|-----------------|
| 1         | Antigüedad e Idade Media | 10              |

| <b>Criterios de evaluación</b> | <b>Mínimos de consecución</b> | <b>IA</b> | <b>%</b> |
|--------------------------------|-------------------------------|-----------|----------|
|--------------------------------|-------------------------------|-----------|----------|

| Criterios de avaliación  | Mínimos de consecución  | IA | %  |
|--|---|----|----|
| CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escuta ou no seu visionamento.   | Recoñecer os trazos estilísticos más importantes da música e danza da época traballada.                     | PE | 70 |
| CA1.2 - Establecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, valorando a súa influencia sobre a música e a danza actuais.   | Recoñecer conexións entre diferentes épocas e culturas  |    |    |
| CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándolas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.  | Identificar os feitos históricos que inflúen nas manifestacións musicais.                                   |    |    |
| CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropriado as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudiadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.  | Cometario de audicións.   |    |    |
| CA2.3 - Relacionar manifestacións musicais e dancísticas de distintos contextos e momentos históricos, recoñecendo a súa influencia sobre a música e a danza actuais.  | Identificar e relacionar manifestacións musicais e dancísticas de distintos contextos e momentos históricos |    |    |
| CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.  | Recoñecer os trazos estilísticos más importantes da música e danza da época traballada.                     |    |    |
| CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escuta ou o visionamento destas.     | Recoñecer as características principais do período.   |    |    |
| CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.  | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.   |    |    |
| CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas. | Interpretar improvisacións pautadas   | TI | 30 |
| CA2.2 - Expressar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas más adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.  | Interpretar improvisacións pautadas   |    |    |
| CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escuta e de aprendizaxe.   | Interpretar adaptacións das obras propostas deste período.  |    |    |

| Criterios de avaliação  | Mínimos de consecución  | IA | % |
|---|---|----|---|
| CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.  | Participar con acerto nas interpretacións propostas para esta unidade                 |    |   |
| CA2.6 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración.   | Interpretar adaptacións das obras propostas deste período.                            |    |   |
| CA2.7 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais.   | Participar nas propostas con actitude positiva, colaborativa e tolerante              |    |   |
| CA2.8 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubrindo oportunidades de desenvolvimento persoal, social, académico e profesional. | Participar nas propostas con actitude positiva, colaborativa e tolerante              |    |   |
| CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos más importantes do seu contexto histórico, social e cultural.                                 | Identificar os feitos históricos e culturais que inflúen nas manifestacións musicais. |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos  |
|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Obras musicais e dancísticas: análise, descripción e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza.</li> <li>- Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións.</li> <li>- Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.</li> <li>- Concertos, actuacións musicais e outras manifestacións artístico-musicais en vivo e rexistradas.</li> <li>- Myths, estereotipos e roles de xénero transmitidos a través da música e da danza.</li> <li>- Normas de comportamento básicas na recepción musical e escénica: respecto e valoración.</li> <li>- Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.</li> <li>- Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade.</li> <li>- A partitura. Identificación e aplicación de grafías, lectura e escritura musical.</li> <li>- Elementos básicos da linguaxe musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade.</li> <li>- Principais xéneros musicais e escénicos do patrimonio cultural, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.</li> <li>- Repertorio vocal, instrumental ou corporal individual ou grupal de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.</li> </ul> |

## Contidos

- Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudio e de control de emocións.
- Técnicas de improvisación guiada e libre.
- Proxectos musicais e audiovisuais: emprego da voz, do corpo, dos instrumentos musicais, dos medios e das aplicacións tecnolóxicas.
- A propiedade intelectual e cultural: formulacións éticas e responsables. Hábitos de consumo musical responsable.
- Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas.
- Ferramentas dixitais para a creación musical. Secuenciadores e editores de partituras.
- Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións.
- Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Principais composicións musicais de cada período histórico.

| UD | Título da UD | Duración |
|----|--------------|----------|
| 2  | Renacemento  | 10       |

| Criterios de avaliação  | Mínimos de consecución   | IA | %  |
|---|--|----|----|
| CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escuta ou no seu visionamento.        | Recoñecer os trazos estilísticos más importantes da música e danza da época.                                 | PE | 50 |
| CA1.2 - Establecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, valorando a súa influencia sobre a música e a danza actuais.  | Recoñecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas              |    |    |
| CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándolas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural. | Identificar os feitos históricos e culturais que inflúen nas manifestacións musicais.                        |    |    |
| CA2.3 - Relacionar manifestacións musicais e dancísticas de distintos contextos e momentos históricos, recoñecendo a súa influencia sobre a música e a danza actuais.   | Recoñecer e relacionar conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas |    |    |
| CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos más importantes do seu contexto histórico, social e cultural.   | Recoñecer as funcións da música relacionándolas coas características principais.                             |    |    |

| Criterios de avaliación  | Mínimos de consecución  | IA | %  |
|--|---|----|----|
| CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.  | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.   | TI | 50 |
| CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropiado as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudiadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.   | Comentar as propostas musicais traballadas no período.  |    |    |
| CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas. | Interpretar improvisacións pautadas   |    |    |
| CA2.2 - Expressar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas más adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.  | Interpretar improvisacións pautadas   |    |    |
| CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escuta e de aprendizaxe.   | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.   |    |    |
| CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.   | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.   |    |    |
| CA2.6 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración.  | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.   |    |    |
| CA2.7 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais.  | Participar na planificación das propostas con actitude positiva, creativa e tolerante                               |    |    |
| CA2.8 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubrindo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.                  | Participar na planificación das propostas con actitude positiva, creativa e tolerante                               |    |    |
| CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.  | Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais.                                     |    |    |
| CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escuta ou o visionamento destas.     | Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais do momento histórico correspondente. |    |    |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

## Contidos

- Obras musicais e dancísticas: análise, descripción e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza.
- Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións.
- Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.
- Concertos, actuacións musicais e outras manifestacións artístico-musicais en vivo e rexistradas.
- Myths, estereotipos e roles de xénero transmitidos a través da música e da danza.
- Normas de comportamento básicas na recepción musical e escénica: respecto e valoración.
- Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.
- Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade.
- A partitura. Identificación e aplicación de grafías, lectura e escritura musical.
- Elementos básicos da lingua musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade.
- Principais xéneros musicais e escénicos do patrimonio cultural, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.
- Repertorio vocal, instrumental ou corporal individual ou grupal de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.
- Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudio e de control de emocións.
- Técnicas de improvisación guiada e libre.
- Proxectos musicais e audiovisuais: emprego da voz, do corpo, dos instrumentos musicais, dos medios e das aplicacións tecnolóxicas.
- A propiedade intelectual e cultural: formulacións éticas e responsables. Hábitos de consumo musical responsable.
- Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas.
- Ferramentas dixitais para a creación musical. Secuenciadores e editores de partituras.
- Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións.
- Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Principais composicións musicais de cada período histórico.

| <b>UD</b> | <b>Título da UD</b> | <b>Duración</b> |
|-----------|---------------------|-----------------|
| 3         | Barroco             | 13              |

| <b>Criterios de avaliación</b> | <b>Mínimos de consecución</b> | <b>IA</b> | <b>%</b> |
|--------------------------------|-------------------------------|-----------|----------|
|--------------------------------|-------------------------------|-----------|----------|

| Criterios de avaliación  | Mínimos de consecución  | IA | %  |
|--|---|----|----|
| CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escuta ou no seu visionamento.   | Recoñecer os trazos estilísticos más importantes da música e danza da época.                    | PE | 55 |
| CA1.2 - Establecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, valorando a súa influencia sobre a música e a danza actuais.   | Recoñecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas |    |    |
| CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.   | Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais.                 |    |    |
| CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropriado as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudiadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.  | Comentar con vocabulario axeitado as propostas da unidade.                                      |    |    |
| CA2.3 - Relacionar manifestacións musicais e dancísticas de distintos contextos e momentos históricos, recoñecendo a súa influencia sobre a música e a danza actuais.  | Recoñecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas |    |    |
| CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.  | Relacionar as características da época proposta coa actualidade.                                |    |    |
| CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.  | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.                                   | TI | 45 |
| CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnoloxicas. | Interpretar improvisacións pautadas   |    |    |
| CA2.2 - Expressar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas más adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.  | Interpretar improvisacións pautadas   |    |    |
| CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escuta e de aprendizaxe.   | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período                                    |    |    |
| CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.   | Participar con acerto nas interpretacións propostas para esta unidade.                          |    |    |
| CA2.6 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración.  | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período                                    |    |    |

| Criterios de avaliación   | Mínimos de consecución  | IA | % |
|---|---|----|---|
| CA2.7 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais.   | Participar activamente na planificación e na execución de propostas con actitude positiva, creativa e tolerante |    |   |
| CA2.8 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubrindo oportunidades de desenvolvimento persoal, social, académico e profesional.               | Participar activamente na planificación e na execución de propostas con actitude positiva, creativa e tolerante |    |   |
| CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escucha ou o visionamento destas. | Identificar os feitos históricos que inflúen nas manifestacións musicais.                                       |    |   |
| CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos más importantes do seu contexto histórico, social e cultural.   | Recoñecer os trazos estilísticos más importantes da música e danza da época.                                    |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos  |
|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Obras musicais e dancísticas: análise, descripción e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza.</li> <li>- Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións.</li> <li>- Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.</li> <li>- Concertos, actuacións musicais e outras manifestacións artístico-musicais en vivo e rexistradas.</li> <li>- Mitos, estereotipos e roles de xénero transmitidos a través da música e da danza.</li> <li>- Normas de comportamento básicas na recepción musical e escénica: respecto e valoración.</li> <li>- Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.</li> <li>- Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade.</li> <li>- A partitura. Identificación e aplicación de grafías, lectura e escritura musical.</li> <li>- Elementos básicos da linguaxe musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade.</li> <li>- Principais xéneros musicais e escénicos do patrimonio cultural, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.</li> <li>- Repertorio vocal, instrumental ou corporal individual ou grupal de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.</li> <li>- Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudio e de control de emocións.</li> <li>- Técnicas de improvisación guiada e libre.</li> </ul> |

## Contidos

- Proxectos musicais e audiovisuais: emprego da voz, do corpo, dos instrumentos musicais, dos medios e das aplicacións tecnolóxicas.
- A propiedade intelectual e cultural: formulacións éticas e responsables. Hábitos de consumo musical responsable.
- Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas.
- Ferramentas dixitais para a creación musical. Secuenciadores e editores de partituras.
- Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións.
- Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Principais composicións musicais de cada período histórico.

| <b>UD</b> | <b>Título da UD</b> | <b>Duración</b> |
|-----------|---------------------|-----------------|
| 4         | Clasicismo          | 12              |

| <b>Criterios de avaliación</b>  | <b>Mínimos de consecución</b>   | <b>IA</b> | <b>%</b> |
|---|---|-----------|----------|
| CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escuta ou no seu visionamento.        | Recoñecer os trazos estilísticos más importantes da música e danza da época.                      | PE        | 49       |
| CA1.2 - Establecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, valorando a súa influencia sobre a música e a danza actuais.  | Recoñecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas   |           |          |
| CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándolas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural. | Recoñecer as funcións da música relacionándolas coas características principais.                  |           |          |
| CA2.3 - Relacionar manifestacións musicais e dancísticas de distintos contextos e momentos históricos, recoñecendo a súa influencia sobre a música e a danza actuais.   | Recoñecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas   |           |          |
| CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.   | Recoñecer as funcións da música relacionándolas coas características principais e a época actual. |           |          |

| Criterios de avaliación  | Mínimos de consecución   | IA | %  |
|--|--|----|----|
| CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.  | Ler con fludez partituras sinxelas e adaptadas ao nivel.                                   |    |    |
| CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropiado as ideas, sentimentos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudiadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.   | Comentar as propostas da unidade cun vocabulario axeitado.                                 |    |    |
| CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas. | Interpretar improvisacións pautadas  |    |    |
| CA2.2 - Expressar ideas, sentimentos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas más adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.  | Interpretar improvisacións pautadas  |    |    |
| CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escuta e de aprendizaxe.   | Participar con acerto nas interpretacións propostas para esta unidade.                     |    |    |
| CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.   | Participar con acerto nas interpretacións propostas para esta unidade.                     |    |    |
| CA2.6 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración.  | Participar con acerto nas interpretacións propostas para esta unidade.                     |    |    |
| CA2.7 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais.  | Participar na planificación das propostas con actitude positiva, creativa e tolerante      |    |    |
| CA2.8 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubrindo oportunidades de desenvolvimento persoal, social, académico e profesional.                  | Participar na planificación das propostas con actitude positiva, creativa e tolerante      |    |    |
| CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escuta ou o visionamento destas.     | Amosar actitude respetuosa no visionado ou escuta das porpostas da unidade.                |    |    |
| CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos más importantes do seu contexto histórico, social e cultural.  | Establecer vínculos das características más importantes e os feitos históricos principais. |    |    |
|  |  | TI | 51 |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

## Contidos

- Obras musicais e dancísticas: análise, descripción e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza.
- Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións.
- Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.
- Concertos, actuacións musicais e outras manifestacións artístico-musicais en vivo e rexistradas.
- Myths, estereotipos e roles de xénero transmitidos a través da música e da danza.
- Normas de comportamento básicas na recepción musical e escénica: respecto e valoración.
- Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.
- Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade.
- A partitura. Identificación e aplicación de graffías, lectura e escritura musical.
- Elementos básicos da lingua musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade.
- Principais xéneros musicais e escénicos do patrimonio cultural, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.
- Repertorio vocal, instrumental ou corporal individual ou grupal de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.
- Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudio e de control de emocións.
- Técnicas de improvisación guiada e libre.
- Proxectos musicais e audiovisuais: emprego da voz, do corpo, dos instrumentos musicais, dos medios e das aplicacións tecnolóxicas.
- A propiedade intelectual e cultural: formulacións éticas e responsables. Hábitos de consumo musical responsable.
- Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas.
- Ferramentas dixitais para a creación musical. Secuenciadores e editores de partituras.
- Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións.
- Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Principais composicións musicais de cada período histórico.

| UD | Título da UD | Duración |
|----|--------------|----------|
| 5  | Romanticismo | 13       |

| Criterios de avaliación  | Mínimos de consecución  | IA | %  |
|--|---|----|----|
| CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escuta ou no seu visionamento.   | Recoñecer os trazos estilísticos más importantes da música e danza da época.                    | PE | 55 |
| CA1.2 - Establecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, valorando a súa influencia sobre a música e a danza actuais.   | Recoñecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas |    |    |
| CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.   | Establecer vínculos das características más importantes e os feitos históricos principais.      |    |    |
| CA2.3 - Relacionar manifestacións musicais e dancísticas de distintos contextos e momentos históricos, recoñecendo a súa influencia sobre a música e a danza actuais.  | Recoñecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas |    |    |
| CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.  | Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais.                 |    |    |
| CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.  | Ler partituras adaptadas ao nivel de xeito fluido.  |    |    |
| CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropriado as ideas, sentimientos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudiadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.   | Comentar con vocabulario axeitado as propostas da unidade.                                      | TI | 45 |
| CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas. | Interpretar improvisacións pautadas   |    |    |
| CA2.2 - Expressar ideas, sentimientos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas más adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.   | Interpretar improvisacións pautadas   |    |    |
| CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escuta e de aprendizaxe.   | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.                                   |    |    |
| CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.   | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.                                   |    |    |
| CA2.6 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración.  | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.                                   |    |    |

| Criterios de avaliação  | Mínimos de consecución   | IA | % |
|---|--|----|---|
| CA2.7 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais como colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e digitais.   | Participar na planificación das propostas con actitude positiva, creativa e tolerante      |    |   |
| CA2.8 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubrindo oportunidades de desenvolvimento persoal, social, académico e profesional.               | Participar na planificación das propostas con actitude positiva, creativa e tolerante      |    |   |
| CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escucha ou o visionamento destas. | Amosar actitude respetuosa no escuta das propostas da unidade.                             |    |   |
| CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos más importantes do seu contexto histórico, social e cultural.   | Establecer vínculos das características más importantes e os feitos históricos principais. |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos  |
|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Obras musicais e dancísticas: análise, descripción e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza.</li> <li>- Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións.</li> <li>- Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.</li> <li>- Concertos, actuacións musicais e outras manifestacións artístico-musicais en vivo e rexistradas.</li> <li>- Mitos, estereotipos e roles de xénero transmitidos a través da música e da danza.</li> <li>- Normas de comportamento básicas na recepción musical e escénica: respecto e valoración.</li> <li>- Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.</li> <li>- Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade.</li> <li>- A partitura. Identificación e aplicación de grafías, lectura e escritura musical.</li> <li>- Elementos básicos da linguaxe musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade.</li> <li>- Principais xéneros musicais e escénicos do patrimonio cultural, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.</li> <li>- Repertorio vocal, instrumental ou corporal individual ou grupal de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.</li> <li>- Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudio e de control de emocións.</li> <li>- Técnicas de improvisación guiada e libre.</li> </ul> |

## Contidos

- Proxectos musicais e audiovisuais: emprego da voz, do corpo, dos instrumentos musicais, dos medios e das aplicacións tecnolóxicas.
- A propiedade intelectual e cultural: formulacións éticas e responsables. Hábitos de consumo musical responsable.
- Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas.
- Ferramentas dixitais para a creación musical. Secuenciadores e editores de partituras.
- Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións.
- Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Principais composicións musicais de cada período histórico.

| <b>UD</b> | <b>Título da UD</b> | <b>Duración</b> |
|-----------|---------------------|-----------------|
| 6         | Século XX           | 7               |

| <b>Criterios de avaliación</b>   | <b>Mínimos de consecución</b>   | <b>IA</b> | <b>%</b> |
|--|---|-----------|----------|
| CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escuta ou no seu visionamento. | Recoñecer os trazos estilísticos más importantes da música e danza da época traballada.         | PE        | 55       |
| CA1.2 - Establecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, valorando a súa influencia sobre a música e a danza actuais.   | Recoñecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas |           |          |
| CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropiado as ideas, sentimientos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudiadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.        | Comentar cun vocabulario axeitado as propostas da unidade.                                      |           |          |
| CA2.3 - Relacionar manifestacións musicais e dancísticas de distintos contextos e momentos históricos, recoñecendo a súa influencia sobre a música e a danza actuais.  | Recoñecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas |           |          |
| CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.  | Establecer vínculos entre outras épocas e a actualidade.  |           |          |

| Criterios de avaliação   | Mínimos de consecución   | IA | %  |
|--|--|----|----|
| CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándoas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.   | Establecer vínculos das características más importantes e os feitos históricos principais. | TI | 45 |
| CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.  | Ler partituras adaptadas con fluidez.  |    |    |
| CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnolóxicas. | Interpretar improvisacións pautadas  |    |    |
| CA2.2 - Expressar ideas, sentimientos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas más adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.   | Interpretar improvisacións pautadas  |    |    |
| CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escuta e de aprendizaxe.   | Participar con acerto nas interpretacións propostas para esta unidade.                     |    |    |
| CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.   | Participar con acerto nas interpretacións propostas para esta unidade.                     |    |    |
| CA2.6 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración.  | Participar con acerto nas interpretacións propostas para esta unidade.                     |    |    |
| CA2.7 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais coma colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais.  | Participar na planificación das propostas con actitude positiva, creativa e tolerante.     |    |    |
| CA2.8 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubrindo oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional.                  | Participar na planificación das propostas con actitude positiva, creativa e tolerante.     |    |    |
| CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escuta ou o visionamento destas.     | Amosar unha actitude respectuosa na escuta ou visionado das propostas musicais da unidade. |    |    |
| CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos más importantes do seu contexto histórico, social e cultural.  | Recoñecer as funcións da música relacionándoas coas características principais.            |    |    |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

## Contidos

- Obras musicais e dancísticas: análise, descripción e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza.
- Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións.
- Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.
- Concertos, actuacións musicais e outras manifestacións artístico-musicais en vivo e rexistradas.
- Myths, estereotipos e roles de xénero transmitidos a través da música e da danza.
- Normas de comportamento básicas na recepción musical e escénica: respecto e valoración.
- Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.
- Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade.
- A partitura. Identificación e aplicación de graffías, lectura e escritura musical.
- Elementos básicos da lingua musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade.
- Principais xéneros musicais e escénicos do patrimonio cultural, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.
- Repertorio vocal, instrumental ou corporal individual ou grupal de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.
- Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudio e de control de emocións.
- Técnicas de improvisación guiada e libre.
- Proxectos musicais e audiovisuais: emprego da voz, do corpo, dos instrumentos musicais, dos medios e das aplicacións tecnolóxicas.
- A propiedade intelectual e cultural: formulacións éticas e responsables. Hábitos de consumo musical responsable.
- Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas.
- Ferramentas dixitais para a creación musical. Secuenciadores e editores de partituras.
- Historia da música e da danza occidental: períodos, características, xéneros, voces, instrumentos e agrupacións.
- Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Principais composicións musicais de cada período histórico.

| <b>UD</b> | <b>Título da UD</b> | <b>Duración</b> |
|-----------|---------------------|-----------------|
| 7         | Outras músicas      | 5               |

| Criterios de avaliación  | Mínimos de consecución  | IA | %   |
|--|---|----|-----|
| CA1.1 - Identificar os principais trazos estilísticos de obras musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, evidenciando unha actitude de apertura, interese e respecto na súa escuta ou no seu visionamento.   | Recoñecer características estilísticas  | TI | 100 |
| CA1.2 - Establecer conexións entre manifestacións musicais e dancísticas de diferentes épocas e culturas, valorando a súa influencia sobre a música e a danza actuais.   | Establecer vínculos das características más importantes e os feitos históricos principais.                |    |     |
| CA1.3 - Explicar, con actitude aberta e respectuosa, as funcións desempeñadas por determinadas producións musicais e dancísticas, relacionándolas coas principais características do seu contexto histórico, social e cultural.  | Recoñecer as principais funcións desempeñadas polas producións musicais e dancísticas de España e Galicia |    |     |
| CA1.4 - Ler partituras sinxelas identificando de forma guiada os elementos básicos da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.  | Interpretar piezas do repertorio  |    |     |
| CA1.5 - Comentar cun vocabulario apropiado as ideas, sentimientos e emocións propias que nos suxiran as propostas musicais estudiadas, a través da audición, do visionamento ou da asistencia a eventos musicais.  | Utilizar un vocabulario axeitado  |    |     |
| CA1.6 - Identificar as características culturais e sociais, así como os elementos propios da linguaxe musical das obras propostas que constitúen o patrimonio artístico musical galego e da nosa contorna, con actitude de respeito.   | Recoñecer os trazos estilísticos más importantes da música e danza do patrimonio gallego.                 |    |     |
| CA2.1 - Participar, con iniciativa, confianza e creatividade, na exploración de técnicas musicais e dancísticas básicas, por medio de improvisacións pautadas, individuais ou grupais, nas que se empreguen a voz, o corpo, instrumentos musicais ou ferramentas tecnoloxicas. | Participar con acerto nas interpretacións propostas para esta unidade.                                    |    |     |
| CA2.2 - Expressar ideas, sentimientos e emocións en actividades pautadas de improvisación, seleccionando as técnicas más adecuadas de entre as que conforman o repertorio persoal de recursos.   | Participar con acerto nas propostas para esta unidade.  |    |     |
| CA2.3 - Relacionar manifestacións musicais e dancísticas de distintos contextos e momentos históricos, recoñecendo a súa influencia sobre a música e a danza actuais.  | Establecer vínculos das características más importantes e os feitos históricos principais.                |    |     |
| CA2.4 - Empregar técnicas básicas de interpretación vocal, corporal ou instrumental, aplicando estratexias de memorización e valorando os ensaios como espazos de escuta e de aprendizaxe.   | Participar con acerto nas propostas para esta unidade.  |    |     |
| CA2.5 - Interpretar música a través da lectura de partituras do nivel adecuado, recoñecendo a través de guías cada elemento da linguaxe musical, con ou sen apoio da audición.   | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.   |    |     |

| Criterios de avaliación   | Mínimos de consecución  | IA | % |
|---|---|----|---|
| CA2.6 - Interpretar con corrección pezas musicais e dancísticas sinxelas, individuais e grupais, dentro e fóra da aula, xestionando de forma guiada a ansiedade e o medo escénico e mantendo a concentración.   | Interpretar as adaptacións das obras propostas deste período.   |    |   |
| CA2.7 - Planificar e desenvolver, con creatividade, propostas artístico-musicais, tanto individuais como colaborativas, empregando medios musicais e dancísticos, así como ferramentas analóxicas e dixitais.   | Desenvolver con creatividade propostas artístico musicais.  |    |   |
| CA2.8 - Participar activamente na planificación e na execución de propostas artístico-musicais colaborativas, valorando as achegas do resto dos integrantes do grupo e descubrindo oportunidades de desenvolvimento persoal, social, académico e profesional.               | Participar con acerto nas propostas da unidade.   |    |   |
| CA3.1 - Recoñecer os aspectos comúns de expresións musicais e dancísticas de épocas e culturas anteriores, valorando a súa proxección sobre a música e a danza actuais.   | Establecer vínculos das características más importantes e os feitos históricos principais.                            |    |   |
| CA3.2 - Observar positivamente os aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos, mostrando unha actitude de consideración, atención e apertura na súa recepción, mediante a escucha ou o visionamento destas. | Recoñecer aspectos estilísticos básicos de obras musicais e dancísticas en diferentes contextos e momentos históricos |    |   |
| CA3.3 - Expoñer, de forma atenta e respectuosa, as funcións asignadas a determinadas producións musicais e dancísticas, recoñecendo a súa conexión cos aspectos más importantes do seu contexto histórico, social e cultural.   | Participar con acerto nas propostas para esta unidade.  |    |   |
| CA3.4 - Identificar as características culturais e sociais, así como os elementos propios da linguaxe musical das obras propostas que constitúen o patrimonio artístico musical galego e da nosa contorna, con actitude de respecto.  | Recoñecer os trazos estilísticos más importantes da música e danza da época traballada.                               |    |   |

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

| Contidos  |
|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- Obras musicais e dancísticas: análise, descripción e valoración das súas características básicas. Xéneros da música e da danza.</li> <li>- Voces e instrumentos: clasificación xeral dos instrumentos por familias e características. Agrupacións.</li> <li>- Compositores e compositoras, artistas, intérpretes e agrupacións internacionais, nacionais, rexionais e locais, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.</li> <li>- Concertos, actuacións musicais e outras manifestacións artístico-musicais en vivo e rexistradas.</li> <li>- Myths, estereotipos e roles de xénero transmitidos a través da música e da danza.</li> <li>- Normas de comportamento básicas na recepción musical e escénica: respeito e valoración.</li> <li>- Ferramentas dixitais para a recepción musical: diferentes soportes audiovisuais.</li> </ul> |

## Contidos

- Estratexias de procura, selección e reelaboración de información fiable, pertinente e de calidade.
- A partitura. Identificación e aplicación de grafías, lectura e escritura musical.
- Elementos básicos da linguaxe musical: parámetros do son, intervalos. Tonalidade: escalas musicais, a armadura e os acordes básicos. Texturas. Formas musicais ao longo dos períodos históricos e na actualidade.
- Principais xéneros musicais e escénicos do patrimonio cultural, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia.
- Repertorio vocal, instrumental ou corporal individual ou grupal de distintos tipos de música do patrimonio musical propio e doutras culturas.
- Técnicas básicas para a interpretación: técnicas vocais, instrumentais e corporais, técnicas de estudio e de control de emocións.
- Técnicas de improvisación guiada e libre.
- Proxectos musicais e audiovisuais: emprego da voz, do corpo, dos instrumentos musicais, dos medios e das aplicacións tecnoloxicas.
- A propiedade intelectual e cultural: formulacións éticas e responsables. Hábitos de consumo musical responsable.
- Normas de comportamento e participación en actividades musicais e escénicas.
- Ferramentas dixitais para a creación musical. Secuenciadores e editores de partituras.
- Compositoras e compositores de cada período da historia da música desde unha perspectiva igualitaria e aberta, atendendo á composición na Comunidade Autónoma de Galicia.

### 4.1. Concrecións metodolóxicas

A materia require unha metodoloxía maiormente práctica mesturada coa aprendizaxe teórica. Para traballar a parte práctica e producción musical usaremos metodoloxías cooperativas e colaborativas principalmente, xa que se fará interpretación en conxunto.

Tamén contaremos con metodoloxía de aprendizaxe baseado en proxectos: Presenta ó alumnado situacións complexas con vistas a que intenten resolvelas de forma creativa, estimulando a imaxinación, a creatividade e a aplicación das súas propias experiencias.

No tratamento dos contidos teóricos da materia buscarase un aprendizaxe por descubrimento: a base e observar e rexistrar información de forma sistemática. Non se trata de proporcionar directamente os coñecementos, senón de ensinarles a manexar os que xa saben, para que descubran, coa axuda do profesorado outras cousas.

Ademáis do anterior, as directrices metodolóxicas a seguir nesta programación son as seguintes:

- A asimilación dos distintos bloques de contidos, partirá sempre da práctica para logo pasar á teorización, é dicir, a base desta programación é aprender facendo.
- A planificación do ensino faise sempre en base a vivir a experiencia da música a través da interpretación, da creación e da escoita activa de distintas propostas artísticas.
- Os criterios de avaliación están directamente relacionados cos obxectivos propostos, é dicir, superar con éxito os criterios de avaliación amosa o grao de adquisición destes obxectivos por parte do alumnado.
- Diseñaranse diferentes situacións de aprendizaxe que incluirán procedementos diversos para traballar os contidos, e sempre partindo dunha visión global, onde os novos coñecementos aprendidos completen e conecten cos coñecementos previos do alumnado e teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe que coexisten no contexto da aula, así como a atención á diversidade, propoñendo sempre mecanismos de reforzo para as dificultades que se detecten.
- Terase en conta e farase destacable a través dos contidos transversais a importancia da relación entre a materia de Música e outras materias. Aínda que a priori a relación máis directa se dá con Educación Plástica, Visual e Audiovisual, por compartir competencias de índole artística, tamén é posible establecer relacións coas Matemáticas, por exemplo a través das proporcións do ritmo, da estrutura musical, das calidades físicas do son; coas lingua, a través da simbiose entre texto, idioma e melodía; coa Historia para entender os contextos de creación das diferentes obras e expresións musicais universais e coa Tecnoloxía, a través do manexo de diferentes ferramentas dixitais para

escribir, manipular o son e componer etc.

- Promoverase nas distintas unidades o traballo en equipo e a capacidade emprendedora, dada a natureza grupal e creativa desta materia, realizando proxectos colaborativos entre o alumnado, onde se poidan aplicar técnicas de reforzo da autoestima, da autonomía, da reflexión e da meditación sobre o grao de responsabilidade de cada un no conxunto do proxecto.
- Utilizaranse distintos tipos de actividades segundo a natureza das unidades: actividades introductorias ou de presentación dos contidos para descubrir os coñecementos previos do alumnado, actividades de motivación ou descubrimento, de desenvolvemento e consolidación, de avaliación, de reforzo e recuperación e de ampliación dos contidos nos casos que sexa necesario.
- Por último destacar os principios metodolóxicos nos que se basea esta programación como son a práctica e a motivación, a interrelación entre contidos e materias, a aprendizaxe significativa e funcional, a creatividade, a atención personalizada, a actitude analítica e a socialización.

## **4.2. Materiais e recursos didácticos**

| <b>Denominación</b>               |
|-----------------------------------|
| Instrumentos dotación de aula     |
| Aula virtual                      |
| Programa de edición de partituras |
| Materiais do Repositorio Abalar   |
| Programa edición de audio         |
| Caderno de apuntamentos           |

Instrumentos habituais das dotacións de aula: Orff, pequena percusión, etc

Aula virtual: todos os recusos e actividades que pon á disposición a aula virtual do centro.

Programas de edición de partituras e audio

Material do Repositorio Abalar que se pode descargar e utilizar na Aula Virtual.

O Departamento non conta con libro de texto. O alumnado usa un caderno con apuntamentos feitos pola profesora. Este caderno está colgado en formato PDF na aula virtual e conta con enlaces a videos, audicións, imaxes...

## **5.1. Procedemento para a avaliación inicial**

A Avaliación inicial no 3º curso de ESO terá por obxecto averiguar os coñecementos musicais e dancísticos previos que aprendeu e lembra o alumnado do curso anterior.

Con estas actividades comprobaremos as destrezas adquiridas en anteriores cursos.

1. Realizaranse exercicios en formación orquestral de interpretación melódica con acompañamiento harmónico. Esta actividade será realizada por imitación. Utilizaremos para iso as placas, a pequena percusión ou obxectos de son, ou outro instrumento que consideremos idóneo. Con esta tarefa comprobaremos as destrezas motrices aplicadas á rítmica, á memoria harmónica e melódica, ao sentido do pulso ou á capacidade de escuta para adecuarse ao conxunto.

2. Realizaranse exercicios de lectura rítmica e melódica, e interpretación de pequenas partituras (4/8 compases). Con esta actividade avaliaremos o grao de interiorización rítmico-melódico e a capacidade de interpretación dos códigos da linguaxe musical. Para a interpretación usaránse os instrumentos de placas ou a frauta doce.

3. Proba escrita de análise de partitura (8 compases). O alumnado identificará e describirá todos os símbolos que

recoñece nela e realizará unha análise melódico-rítmica da mesma

4. Proba escrita de respostas breves dos contidos básicos da música en relación á linguaxe musical e á historia da música.

Con estas actividades de avaliação o alumnado informarános sobre os coñecementos previos que posúe e o grao de asimilación. Para avaliar as actividades prácticas usaremos táboas de indicadores específicas con diferentes ítems que reflectan as capacidades psicomotrices, rítmicas, auditivas e interpretativas do alumnado. As probas prácticas darános a información dos coñecementos teóricos do alumnado.

Outras cuestións como as destrezas no movemento e danza ou o manexo da tecnoloxía irémolas avaliando nas sucesivas unidades.

Á luz dos resultados da avaliação inicial decidiremos aplicar a programación tal e como foi deseñada ou realizar as correspondentes e necesarias adaptacións.

## 5.2. Criterios de cualificación e recuperación

### Pesos dos instrumentos de avaliação por UD:

| Unidade didáctica             | UD 1      | UD 2      | UD 3      | UD 4      | UD 5      | UD 6     | UD 7     | Total      |
|-------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|----------|----------|------------|
| <b>Peso UD/<br/>Tipo Ins.</b> | <b>15</b> | <b>15</b> | <b>20</b> | <b>20</b> | <b>20</b> | <b>5</b> | <b>5</b> | <b>100</b> |
| <b>Proba escrita</b>          | 70        | 50        | 55        | 49        | 55        | 55       | 0        | <b>53</b>  |
| <b>Táboa de indicadores</b>   | 30        | 50        | 45        | 51        | 45        | 45       | 100      | <b>47</b>  |

### Criterios de cualificación:

Debido a que a materia é altamente procedural os criterios de cualificación serán os seguintes:

1. Contidos teóricos e prácticos. Significará o 80% da nota final.

Puntuarase de 0 a 10 as actividades de avaliação dos contidos de cultura musical, da análise de partituras, das audicións comentadas e dos contidos teóricos da linguaxe musical.

As probas escritas contarán con preguntas tipo test e outras de redacción, explicación de contidos e de análise de audicións ou partituras. Faranse dous exames trimestrais, puidendo nalgúnsas unidades realizar exames parciais e facer a media entre todas as actividades de avaliação escritas do trimestre.

O exame teórico poderá ser adaptado segundo os casos de necesidades educativas especiais ou atención á diversidade especificados e acordados co departamento de orientación e os informes pertinentes presentados polas familias.

A parte práctica de interpretación instrumental, vocal, exercicios prácticos de lectura rítmica/melódica, de ser o caso, mediante a observación sistemática coa táboa de indicadores ou frúbricas.

En relación á interpretación instrumental hai que ter en conta os diferentes niveis do alumnado, polo que o profesorado facilitará no posible as medidas necesarias para aquel alumnado que o precise (disponibilidade horaria no recreo, adecuación das partituras ao nivel, etc.).

2. Os aspectos que se van a valorar dentro da observación do traballo na aula son o interese, a motivación ante o traballo, a imaxinación, a participación, a limpeza no traballo. Significará o 10% da nota

3. A actitude e o comportamento significará o 10 % da nota. Partendo da máxima puntuación, 10, o alumnado perderá puntos segun as seguintes circunstancias:

- mal comportamento na aula (-0.25)
- falta de traballo, non entregar traballos, exercicios, non facer deberes (-0.25)
- olvido de material (-0.10)

Tendo a nota resultante, se o alumno/a saca de decimal 0.5 ou superior, aproximarase á unidade inmediatamente superior (ej. 5.5, 5.6, 5.7, 5.8, 5.9, a nota final será un 6). si o alumno/a saca de decimal 0.5 ou superior, se aproxima á unidade inmediata superior. Se o alumno/a saca de decimal 0.4 ou inferior, aproximarase á unidade inmediata

inferior (ej, 5.4, 5.3, 5.2, 5.1, a nota final será un 5).

A nota da primeira avaliación será o resultado da media ponderada de todas as probas anteriormente citadas.

A nota da segunda avaliación será o resultado da media das probas da segunda avaliación ca nota da primeira avaliación.

A nota da terceira avaliación e final será o resultado da media das probas da terceira avaliación, tendo un peso do 60%, e da nota da segunda avaliación, cun peso do 40%.

O aprobado da materia acádase cunha puntuación mínima de 5.

A nota da 3º avaliación e avaliación ordinaria será a mesma.

#### **Criterios de recuperación:**

Todas as probas que superen o 2,5 farán media co resto das probas. En caso de non chegar ao 2,5 nalgúnha proba, ésta terá que ser repetida. A nota da recuperación de dita proba será o resultado da media de ambas, contando a primeira proba el 30% e a recuperación o 70%.

Unha avaliación suspensa, sempre e cando sexa con más dun 3, fará media co resto das avaliacións á hora de obter a nota final na avaliación ordinaria. En caso de ter nalgúnha das avaliacións unha nota inferior a 3 o alumno/a terá que facer unha recuperación de dita avaliación. A nota da recuperación de dita avaliación será o resultado da media de ambas, contando a primeira nota el 30% e a recuperación o 70%.

En casos excepcionais, e sempre e cando o alumno/a e a profesora o consideran oportuno, poderá ter a opción de facer unha recuperación dunha avaliación cunha nota superior a 3.

### **5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes**

Para recuperar a materia de Música de 3º pendente o alumno/a deberá presentar dous traballos relacionados cos contidos da materia, previamente pactados ca profesora, ún na primeira semana de febreiro e outro a primeira semana de maio.

Os traballos deben presentarse a man, ocupando entre 15 y 20 folios escritos so por unha cara. Terase en conta a presentación.

Ademais, nesa mesma semana de presentación do traballo deberá superar una proba escrita que versará sobre os contidos e estándares de aprendizaxe establecidos na programación. Esta proba debe superarse cunha nota mínima de 3 para que faga media có traballo. Na media, tanto o traballo como o exáme terán un peso do 50%. Esta media valerá o 80 % da nota. A proba da práctica instrumental consistirá en interpretar unha das partituras traballadas durante o curso, e valerá o 20 % da nota.

Naqueles casos que se necesite, establecerase acordo co departamento de orientación, un plan de reforzo e adaptación aos casos de necesidades específicas de apoio educativo e atención á diversidade, adaptando os contidos, os exames e incluso o tempo dado para resolver ditas probas segundo cada caso concreto, e establecendo un recreo cada semana para solventar dúbihdas e axudar a preparar a parte práctica instrumental e vocal.

## 6. Medidas de atención á diversidade

Prestaremos especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, ofrecendo diferentes formas de organización dos espazos e tempos da clase, e metodoloxías variadas que permitan a todo o alumnado seguir as explicacións e actividades propostas.

O obxectivo fundamental é asegurar a normalización, inclusión e non-discriminación deste alumnado coa fin de que poida acceder a unha educación de calidade con igualdade de condicións.

Para garantir un apoio adecuado a este alumnado é fundamental establecer canles de colaboración entre o diverso profesorado que intervén na súa educación, e organizar os recursos persoais e materiais do centro coa fin de desenvolver actividades encamiñadas á inserción e promoción.

Estudiaranse as circunstancias concretas de cada caso, con especial atención ao alumnado con dificultades de aprendizaxe, tendo en conta os diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, establecendo as liñas educativas a seguir e garantindo así os apoios necesarios. Para elo, a función da coordinación entre docentes, alumnado e familias é fundamental a través da titoría.

Poderanse realizar adaptacións curriculares e organizativas ofrecendo entre outros, programas de reforzo ademáis de medidas de apoio personalizado para o alumnado con necesidade específica de apoio educativo, e para aqueles que permanezan un ano máis no mesmo curso, coa fin de permitir a todo o alumnado o desenvolvemento das competencias clave previsto no perfil de saída e a consecución dos obxectivos xerais da educación secundaria obligatoria, así como alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais.

Con todo, para a atención á diversidade do alumnado de educación secundaria obligatoria estarase ao disposto na lexislación vixente na Comunidade Autónoma de Galicia.

Algunhas posibles ferramentas para organizar a atención á diversidade serían:

1. Organizar ao alumnado en diferentes agrupamentos nas actividades segundo os seus intereses e motivacións.
2. Utilizar materiais variados en ditas actividades: escritos, audiovisuais, etc.
3. Aplicar diversas técnicas e metodoloxías para explicar un mesmo contido.
4. Manter o contacto permanente con este alumnado a través de entrevista persoal e titorías coas familias para saber que parte da asignatura cóstalles más seguir.
5. Ofrecerlle tempo extra para asimilar as explicacións (por exemplo algún recreo a semana para consultar dúbihdas) e para resolver probas específicas.

## 7.1. Concreción dos elementos transversais

|   | UD 1 | UD 2 | UD 3 | UD 4 | UD 5 | UD 6 | UD 7 |
|---|------|------|------|------|------|------|------|
| ET.1 - Comprensión lectora                                    | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.2 - Creatividade   | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.3 - Autonomía  | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.4 - Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.5 - Igualdade entre sexos                                  | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.6 - Consumo responsable: fomento do espírito crítico       | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.7 - Respeto mutuo: educación emocional e en valores        | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |

|   | UD 1 | UD 2 | UD 3 | UD 4 | UD 5 | UD 6 | UD 7 |
|---|------|------|------|------|------|------|------|
| ET.8 - Expresión oral e escrita                       | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |
| ET.9 - Competencia dixital e comunicación audiovisual | X    | X    | X    | X    | X    | X    | X    |

**Observacións:**

- Comprensión lectora: Traballarase principalmente través dos textos para aprender os contidos teóricos.
- Creatividade: traballarase a través da composición de exercicios e pezas propias de percusión corporal, uso de tecnoloxías, creación de letras, improvisación...
- Autonomía: traballarase de actividades de improvisación, creación de contidos e proxectos propios tanto a nivel individual como grupal.
- Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial: Actividades que implican creación de proxectos grupais.
- Igualdade entre sexos: Utilización de obras de diversos estilos e épocas compostas tanto por homes como por mulleres, fomentando especialmente o repertorio composto por mulleres e intérpretes femininas.
- Consumo responsable: fomento do espírito crítico. A través da comprensión dos elementos que conforman a música e dos distintos estilos e xéneros musicais o alumnado conformará unha opinión obxectiva e crítica e isto contribuirá a fomentar un consumo musical responsable
- Respeito mutuo: educación emocional e en valores. Actividades musicais grupais nas que é primordial respectar as producións musicais dos demás e axudarse mutuamente para conseguir un son de conxunto.
- Expresión oral e escrita: A través da redacción de textos explicativos e traballos de exposición oral como por exemplo explicar os parámetros que conforman o son, a forma dunha canción, a importancia do silencio na nosa saúde e nas nosas vidas, etc.
- Competencia dixital e comunicación audiovisual: a través da creación de músicas con ferramentas dixitais e de eventos musicais que engloben non so música e danza, senón tamén propostas audiovisuais que as acompañen, creando así unha performance global.

## 7.2. Actividades complementarias

| Actividade  | Descripción  | 1º trim. | 2º trim. | 3º trim. |
|---|--|----------|----------|----------|
| Actuacións públicas                                   | As pezas musicais traballadas ao longo do curso executaranse en público, coincidiendo con celebracións ou actividades pactadas co Departamento de Extraescolares   |          | X        | X        |
| Asistencia como público a un concerto didáctico       | Propiciarase a asistencia do grupo a un concerto didáctico, para poñer en práctica as normas de comportamento aprendidas na clase, así como vivir a experiencia de escuchar música en directo.   |          | X        | X        |
| Participar en actividades que surxan ó longo do curso | Participar en actividades que surxan ó longo do curso e sexan consideradas polo Departamento interesantes para afianzar e poñer en práctica os contidos traballado (Visita virtual ao teatro da Zarzuela, asistencia aos encontros de alumnado de música en Celanova...) | X        | X        | X        |

## 8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro

### Indicadores de logro

Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico

acadado ou non acadado

Metodoloxía empregada

regular ou mellorable

Medidas de atención á diversidade

Regular ou mellorable

#### Descripción:

A programación é un documento aberto e susceptible de cambios segundo observemos os procedementos que funcionan e os que non. Debe revisarse cada ano coa fin de adaptala mellor á realidade das aulas. A posta en práctica de dita programación é o que nos permite mellorala, recollendo a través dos procedementos de evaluación da propia programación e da práctica docente, a información necesaria para reformala. O proceso de evaluación da propia programación e da práctica docente realizañase dentro do Departamento coa información recollida polos docentes sobre diferentes aspectos do desenvolvemento da mesma, que debería incluír unha valoración/evaluación dos estudiantes, do seu propio proceso de ensino-aprendizaxe, que pode realizarse a través dun cuestionario ou unha entrevista con cada alumno a final e curso. Algunxs dos ítems a contemplar para avaliar a propia programación e a práctica docente mediante rúbrica son os seguintes:

- Comprobación dos obxectivos propostos: se estes se adaptan ao curso correspondente, se se poden acadar coas unidades propostas, a porcentaxe de alumnado que consegue ditos obxectivos, etc.
- Idoneidade das unidades didácticas propostas: se hai correlación entre obxectivos, contidos e criterios de cualificación nestas, a corrección da temporalización, e se contribúen realmente a acadar as competencias clave.
- Utilidade materiais didácticos empregados: comprobar se o alumnado os entende, se son variados, se están adaptados para o alumnado con necesidades educativas específicas e de apoio educativo, se inclúen TIC, etc.
- Valoración dos criterios e instrumentos de evaluación e cualificación: se son útis e precisos, se os instrumentos de evaluación inclúen métodos cualitativos e cuantitativos, se se inclúen procedementos de recuperación, etc.
- Grao de implicación dos estudiantes no proceso de ensino-aprendizaxe: coñecen os obxectivos propostos, o repertorio e actividades parécenllas adecuados, coñecen os criterios de evaluación e cualificación, etc.
- Tido en conta o anterior, elaboración de propostas de mellora.

Os ítems anteriores avaliaranse mediante os indicadores ben ou acadado, mal ou non acadado e regular ou mellorable no caso de que sexa acadado pero que se poida revisar e mellorar.

## 8.2. Procedemento de seguimento, evaluación e propostas de mellora

Para o seguimento da programación, evaluación desta e propostas de melloras utilizaremos unha táboa de indicadores considerando os ítems expostos no punto anterior: "evaluación do proceso de ensino e práctica docente", valorando para cada un deses ítems o grao de consecución e facendo propostas de mellora naqueles puntos que se observen carencias. Así o procedemento de seguimento e evaluación da programación e da práctica docente farase mediante táboas de indicadores, ficha con preguntas a cubrir polo alumnado e entrevista persoal co alumnado.

A partir da análise dos datos extraídos destes procedementos de seguimento, faranse as correspondentes propostas de mellora.

Dito seguimento farase trimestralmente acordando en reunión de departamento os cambios a introducir na programación a través da aplicación proens en cada trimestre e a final de curso de cara ao ano seguinte.

## 9. Outros apartados